

Administrationsgrundlag for regulering af spildevand fra vaskepladser på virksomheder i Sorø Kommune

Indhold

Indledning	3
Lovgrundlag	3
Det politiske råderum	4
Administrativ sagsbehandlingspraksis	4
Vaskepladser i kloakopland	4
Vaskepladser uden for kloakopland	5
Opsamling og bortskaffelse til renseanlæg	5
Direkte udledning til dræn/vandløb eller sø	5
Nedsivning	6
BAT ved udledning til dræn/vandløb/sø eller nedsivning	7
Vaskepladser hvor der vaskes materiel til udbringning af sprøjtemidler	8
Eksisterende vaskepladser	9
Bortskaffelse af sand/jord fra sandfang	9
Habitatvurdering	10
Landzonetilladelse og byggetilladelse	10

Indledning

Vaskepladser findes typisk hos entreprenører, maskinudlejere og vognmænd, hvor der er behov for vask af maskiner, materiel og lastbiler. I områder inden for kloakopland afledes processpildevandet fra vaskepladsen til spildevandskloakken.

En række virksomheder i det åbne land uden for kloakopland har udledning af processpildevand fra gamle vaskepladser til vandløb, søer eller udspreddning på marker. Vaskepladserne er ofte meget gamle og uden tilladelse efter miljøbeskyttelsesloven. Miljølovgivningen er ændret væsentligt siden vaskepladserne blev anlagt blandt andet med vedtagelsen af vandrammedirektivet - det samme er anvendelsen af vaskepladserne ofte også. Vaskepladserne lever i de fleste tilfælde ikke op til de krav, der stilles til miljøbeskyttelse i dag.

Processpildevandet fra vaskepladserne er forurenede med olie, tungmetaller, miljøfremmede stoffer og næringsstoffer.

Dette administrationsgrundlag omfatter regulering af processpildevand fra vaskepladser på virksomheder dels inden for kloakopland og dels i områder uden for kloakopland, hvor der ikke er mulighed for at lede spildevandet til forsyningens spildevandsledninger.

Administrationsgrundlaget skal ses som et supplement til Administrationsgrundlag for spildevandsafgørelser.

Lovgrundlag

Tilladelser til tilslutning af spildevand til forsyningens spildevandsledning, udledning af spildevand til søer, vandløb eller til nedsivning i jorden reguleres med tilladelser efter Miljøbeskyttelsesloven § 28 og 19¹ og Spildevandsbekendtgørelsen².

Direkte udledning af processpildevand til søer og vandløb er underlagt kravene fastsat i bekendtgørelse om krav til udledning af visse forurenende stoffer til vandløb, søer, overgangsvande, kystvande og havområder³.

Lovliggørelse af eksisterende spildevandsanlæg sker med påbud om forbedret rensning efter § 30 eller lovliggørelsespåbud efter § 69 i Miljøbeskyttelsesloven.

Det politiske råderum

Love- og bekendtgørelser, vejledninger, praksis, direktiver, planer og nævnsafgørelser giver en række bindinger, som begrænser kommunens politiske råderum.

Følgende sager vil blive forelagt udvalget:

¹ Lov om miljøbeskyttelse, Lovbek. nr. 1218 af 25. november 2019

² Bekendtgørelse om spildevandstilladelser m.v. efter miljøbeskyttelseslovens kapitel 3 og 4, Bek. nr. 1317 af 4. december 2019

³ Bekendtgørelse om krav til udledning af visse forurenende stoffer til vandløb, søer, overgangsvande, kystvande og havområder, bek. nr. 1433 af 21. november 2017

- Sager der giver anledning til mere end bagatelagte tvivlsspørgsmål og som ikke kan afklares umiddelbart på baggrund af lov, bekendtgørelser og vejledninger.
- Tilladelser, hvor administrationen finder det nødvendigt, at der opstilles vilkår, der afviger væsentligt fra de generelle beskyttelsesniveauer.

Administrativ sagsbehandlingspraksis

Vaskepladser i kloakopland

Processpildevand fra vaskepladser i kloakopland skal ledes til rensning på forsyningens renseanlæg via forsyningens spildevandsledning. Der udarbejdes en tilslutningstilladelse efter § 28 i miljøbeskyttelsesloven med vilkår til indretning, drift, vedligehold og egenkontrol.

Spildevandet skal renses gennem sandfang og koalescensolieudskiller inden det ledes til rensning på renseanlægget, da dette betragtes som bedst tilgængelig teknologi (BAT) til lokal rensning af spildevand fra en vaskeplads, hvor der vaskes biler, lastvogne og entreprenørmaskiner. Der skal etableres en prøvetagningsbrønd til udtagning af spildevandsprøver inden spildevandet sammenblandes med det øvrige spildevand fra ejendommen.

Sorø Forsyning A/S har meddelt⁴, at regnvand er uønsket i spildevandskloakken, da denne ikke er dimensioneret til den hydrauliske belastning fra store mængder regnvand. Nye vaskepladser skal derfor overdækkes, så regnvand fra vaskepladser ikke ledes til spildevandskloakken. I forbindelse med lovliggørelse eller revurdering af tilladelser til eksisterende vaskepladser skal det vurderes, om det er muligt at overdække pladsen.

Til brug for oplysning af bygherre, rådgivere og kloakmestre har Sorø Kommune udarbejdet en pjece med retningslinjer for indretning af vaskepladser.

Miljøstyrelsen har udarbejdet en vejledning⁵ til støtte for kommunernes arbejde med tilslutningstilladelser, samt et vejledende forslag til paradigme for tilslutningstilladelse til processpildevand fra vaskepladser⁶. Ved udarbejdelse af tilslutningstilladelser følges som udgangspunkt retningslinjer og vejledende grænseværdier fra disse.

Vaskepladser uden for kloakopland

Uden for kloakopland har virksomhederne ikke mulighed for at aflede processpildevand fra vaskepladsen til forsyningens spildevandsledning.

Processpildevandet fra vaskepladsen kan opsamles, nedsives eller udledes til dræn/vandløb eller sø. Forholdende på den konkrete lokalitet afgør hvilken løsning, der vil være mest hensigtsmæssig. Alt efter valg af løsning er der forskellige krav til indretning, kvalitet og rensning af processpildevandet.

⁴ Snitflademøde mellem Sorø Forsyning A/S og Sorø Kommune den 18. juni 2020

⁵ [Tilslutning af industrispildevand til offentlige spildevandsanlæg, Vejledning fra Miljøstyrelsen nr. 2, 2006](#)

⁶ [Paradigmer for tilslutningstilladelser af spildevand til spildevandskloak for bilvaskehaller og vaskepladser, Vejledning nr. 42, Miljøstyrelsen, 2020](#)

Opsamling og bortskaffelse til renseanlæg

Hvor det er muligt og hensigtsmæssigt, stilles der krav om, at vaskepladser uden for kloakopland etableres overdækket med opsamling af spildevandet, som derefter bortskaffes til renseanlæg. Processpildevandet skal renses gennem sandfang og koalescensolieudskiller inden det løber til opsamlingsbeholderen. Opsamling og bortskaffelse til renseanlæg kræver en tilladelse efter § 28 til tilladning af processpildevand til forsyningens renseanlæg.

Direkte udledning til dræn/vandløb eller sø

Direkte udledning af processpildevand til vandområder er underlagt kravene fastsat i bekendtgørelse om krav til udledning af visse forurenende stoffer til vandløb, søer, overgangsvande, kystvande og havområder⁷, samt krav til vandkvaliteten fastsat som miljøkvalitetskrav i bekendtgørelse om fastlæggelse af miljømål for vandløb, søer, overgangsvande, kystvande og grundvand⁸.

Nye udledninger må ikke give anledning til forøget forurening af vandområdet. I udledningstilladelsen skal der sættes vilkår, der sikrer, at udledningen ikke medfører forøget forurening og overskridelse af miljøkvalitetskravene, samt at udledningen ikke hindrer opfyldelse af de eventuelt fastsatte miljømål for vandområdet. Udledningen af forurenende stoffer skal begrænses ved anvendelse af bedst tilgængelig teknologi (BAT). BAT for direkte udledning og nedsivning beskrives yderligere i et efterfølgende afsnit.

Miljøkvalitetskravene er meget restriktive. Selv ved anvendelse af sandfang og koalescensolieudskiller forventes processpildevand fra vaskepladser at overskride miljøkvalitetskravene. Udledning direkte til dræn/vandløb eller sø er derfor som udgangspunkt ikke at foretrække, pga. hensynene til vandkvaliteten i vandområdet. I nogle tilfælde kan direkte udledning til vandområder dog være den eneste løsning. I sådanne tilfælde vil det som regel være nødvendigt, at kræve supplerende rensning af processpildevandet, samt at stille vilkår om, at der ikke må anvendes sæber eller koldaffedningsmiddel til vask på vaskepladsen.

Giver udledningen anledning til tilstandsændring i et beskyttet vandløb eller sø kræver det desuden en dispensation efter § 3 i naturbeskyttelsesloven.

Vaskepladser, hvor der vaskes materiel, der har været anvendt til udbringning af sprøjtemidler eller gødning, må ikke udlede processpildevand direkte til dræn/vandløb eller sø. Dette ændres ikke, selvom der etableres supplerende rensning af spildevandet.

Nedsivning

Nedsivning af processpildevand fra vaskepladser må ikke give anledning til forurening af jorden og drikkevandsressourcen. 62 % af Sorø Kommunes areal ligger i områder med særlig drikkevandsinteresse eller i indvindingsopland til almene vandforsyninger uden for disse områder. Dette betyder, at der ved nedsivning i disse områder skal tages særlige hensyn til, at der ikke nedsives stoffer, der kan medføre en forurening af drikkevandet, så kravene til drikkevandskvaliteten ikke længere kan overholdes.

⁷ Bekendtgørelse om krav til udledning af visse forurenende stoffer til vandløb, søer, overgangsvande, kystvande og havområder, bek. nr. 1433 af 21. november 2017

⁸ Bekendtgørelse om fastlæggelse af miljømål for vandløb, søer, overgangsvande, kystvande og grundvand, Bek. nr. 1625 af 19. december 2017

Nedsivning af spildevand må ikke ske inden for boringsnære beskyttelsesområder (BNBO).

Muligheden for nedsivning vil desuden afhænge af beskyttelsen af det underliggende grundvand med lerlagsdække.

Nedsivning af processpildevand fra vaskepladser er som udgangspunkt ikke at foretrække, pga. hensynene til vandkvaliteten i grundvandet. Men i nogle tilfælde kan det være den eneste løsning. I sådanne tilfælde kræves supplerende rensning af processpildevandet. Der stilles desuden vilkår om, at der ikke må anvendes sæber eller koldaffedtningsmiddel til vask af på vaskepladsen.

Processildevand fra vaskepladser, hvor der vaskes materiel, der har været anvendt til udbringning af sprøjtemidler eller gødning, må kun nedsives ved udsprøjtning på landbrugsjord med omsætning i rodzonen⁹.

Der har ikke været praksis for, at meddele tilladelse til udsprøjtning på landbrugsjord til spildevand, der stammer fra vaskpladser, hvor der ikke vaskes sprøjter, traktorer og andet materiel, der har været anvendt til udbringning af sprøjtemidler. I nogle tilfælde kan det dog muligvis være en bedre løsning end direkte udledning til vandområder, hvilket må bero på en konkret vurdering i det enkelte tilfælde. Udsprøjtning på landbrugsjord kræver en tilladelse efter § 19 i miljøbeskyttelsesloven og § 44 i spildevandsbekendtgørelsen¹⁰ til udsprøjtning af spildevand uden jordbrugsmæssig værdi.

BAT ved udledning til dræn/vandløb/sø eller nedsivning

For vaskepladser placeret i kloakopland vil korrekt dimensionering og drift med sandfang og koalescensolieudskillere i de fleste tilfælde være tilstrækkeligt effektivt til at tilbageholde olie, tungmetaller og miljøfremmede stoffer, så spildevandet kan afledes til forsyningens spildevandsledning, hvor spildevandet ledes til yderligere rensning på forsyningens renseanlæg inden udledning til vandløb.

En koalescensolieudskillere indeholder et koalescensfilter, som samler de små oliedråber, så udskillelsen af olie forbedres i forhold til traditionelle olieudskillere, der udelukkende udnytter gravitation. På trods af den forbedrede udskillelse af olie i koalescensolieudskillere, vil det ofte ikke være tilstrækkeligt til at udskille alt olien, når der anvendes sæber og højtryksrensere, hvor olien enten kemisk emulgeres eller slås til meget små partikler ved højt vandtryk. Dette vil medføre, at processpildevandet fortsat vil indeholde en mindre mængde af olie selv efter passage af olieudskilleren. Spildevandet vil også indeholde fine partikler, som ikke er sedimenteret i sandfanget. Partiklerne vil føre partikelbundende tungmetaller og miljøfremmede stoffer med ud i spildevandet. Spildevandet vil i kloakopland føres videre til renseanlægget og gennemgå yderligere rensning her.

Direkte udledning til dræn/vandløb/sø eller nedsivning kræver derfor supplerende rensning af spildevandet for at kunne leve op til de restriktive krav til vandkvaliteten. Der er ikke fastsat nationale standarder for BAT ved udledning af spildevand fra vaskepladser til dræn/vandløb/sø eller nedsivning.

⁹ Bekendtgørelse om påfyldning og vask m.v. af sprøjter til udbringning af plantebeskyttelsesmidler, Bek. nr. 1401 af 26. november 2018

¹⁰ Bekendtgørelse om spildevandstilladelser m.v. efter miljøbeskyttelseslovens kapitel 3 og 4, Bek. nr. 1317 af 4. december 2019

Våde bassiner kan her være en løsning eller en filterløsning.

Våde bassiner

For regnvandsudledninger fra befæstede arealer betragtes våde bassiner som BAT¹¹. Våde bassiner renser vandet for forurenende stoffer og nærringsstoffer ved sedimentering af partikelbunde tungmetaller og miljøfremmede stoffer, samt en biologisk omsætning. Anvendes våde bassiner i forbindelse med vaskepladser vil belastningen fra vaskepladsen reduceres og udsving i belastningen i forbindelse med brug af vaskepladsen udjævnes.

Til håndtering af regnvand skal bassinerne dimensioneres med et vådvolumen på 200-300 m³ per reduceret ha og en vanddybde på 1 m¹². Dette kan ikke omsættes direkte til processpildevand fra vaskepladser. Her skal bassinet have en størrelse, så der kan opnås en fornuftig opholdstid, så de fine partikler kan bundfældes, så der ikke sker en gennemskylning af bassinet i forbindelse med vaskeaktivitet og nedbør eller resuspendering i forbindelse med blæst.

Opløste tungmetaller og miljøfremmede stoffer vil ikke i samme grad blive tilbageholdt i bassiner og vil derfor fortsat blive ledt ud og belaste det vandløb eller den sø, det udledes til eller udgøre en risiko i forhold til forurening af grundvandet ved nedsivning.

Filterløsninger

En række firmaer har udviklet filterløsninger til rensning af spildevand og regnvand for tungmetaller. Nogle af disse kunne være anvendelige på processpildevand, men der ligger ingen erfaringer med anvendelse af filtrene på processpildevand fra vaskepladser. Udfordringerne for disse typer filtre er, at de kan være følsomme over for partikler og olierester. Effekten på andre miljøfremmede stoffer og næringsstoffer kendes ikke.

Vaskepladser hvor der vaskes materiel til udbringning af sprøjtemidler

På landbrug og maskinstationer vil der ofte være materiel, der anvendes til udbringning af sprøjtemidler. Disse reguleres af vaskepladsbekendtgørelsen¹³, som har til formål at begrænse risikoen for forurening af jord, grundvand og overfladevand med plantebeskyttelsesmidler. Bekendtgørelsen stiller vilkår om, at sprøjter, traktorer og andet materiel, der har været anvendt til udbringning af sprøjtemidler, skal rengøres på en vaskeplads eller på udbringningsarealet. Sker vasken på en vaskeplads, skal processpildevandet opsamles i en beholder og udbringes på landbrugsjord i overensstemmelse med husdyrgødningsbekendtgørelsen¹⁴. Der gælder særlige regler indenfor boringsnære beskyttelsesområder.

Vaskepladsbekendtgørelsen tager udelukkende hensyn til begrænsning af risikoen med sprøjtemidler. Der er derfor ikke indsat krav om olieudskillere og sandfang. Vask af landbrugsmaskiner vil dog i lighed med vask af lastbiler og entreprenørmaskiner medfører forurening af spildevandet med tungmetaller og oliestoffer. Krav til rensning gennem sandfang og olieudskillere vil derfor også være relevant for vaskepladser på landbrug. De i vejledning til

¹¹ Afgørelser fra Natur- og Miljøklagenævnet NMK-10-00590 og NMK-10-00760

¹² [Faktablad om dimensionering af våde regnvandsbassiner, Aalborg Universitet, DTU, Teknologisk Institut, Orbicon, 2012](#)

¹³ Bekendtgørelse om påfyldning og vask m.v. af sprøjter til udbringning af plantebeskyttelsesmidler, Bek. nr. 1401 af 26. november 2018

¹⁴ Bekendtgørelse om miljøregulering af dyrehold og om opbevaring og anvendelse af gødning, Bek. nr. 904 af 16. juni 2020

vaskepladsbekendtgørelsen¹⁵ viste eksempler inkluderer da også både sandfang og olieudskiller og svarer til principskitserne i Landbrugets Byggeblade for vaskepladser til landbrugsmaskiner¹⁶.

Ved udspredning på landbrugsjord vil der ske en mikrobiel nedbrydning af næringsstoffer og organiske stoffer i rodzonen, samt binding af tungmetaller til jordpartiklerne.

Vaskepladsbekendtgørelsen omhandler udelukkende processpildevand fra vask af sprøjter, traktorer og andet materiel, der har været anvendt til udbringning af sprøjtemidler. Vaskes andre maskiner på vaskepladsen skal der derudover meddeles tilladelse til udsprøjtning af spildevand uden jordbrugsmæssig værdi. Dette kan være tilfældet ved blandet erhverv, hvor der både drives landbrug, maskinstation og entreprenørvirksomhed fra ejendommen.

Eksisterende vaskepladser

Der ligger eksisterende vaskepladser uden tilladelse både inden for og uden for kloakopland. Hovedparten af disse har ikke tilstrækkelig rensning af processpildevandet og er generelt i dårlig stand.

Vurderes det, at der er risiko for forurening af vandområder eller drikkevandsressourcen skal der meddeles påbud om forbedret rensning af processpildevandet efter § 30 i miljøbeskyttelsesloven eller lovliggørelsespåbud efter § 69 i miljøbeskyttelsesloven. I hvert enkelt tilfælde skal det vurderes, hvilke muligheder der er for at sikre, at processpildevandet udledes miljømæssigt forsvarligt.

Bortskaffelse af sand/jord fra sandfang

Sand/jord opsamlet i sandfanget på vaskepladsen er omfattet af listen over affald i affaldsbekendtgørelsens¹⁷ bilag 2. Det falder ind under fraktionerne med følgende EAK-koder:

13 05 01 Fast affald fra sandfang og olieseparatorer

13 05 08 Blandet affald fra sandfang og olieseparatorer

Fraktionerne er markeret med fed på listen, da det betragtes som farligt affald på grund af indholdet af tungmetaller og oliekomponenter fra vask af maskiner og lastbiler. Affaldet skal bortskaffes til godkendt modtageanlæg.

Normalt vil sandfanget blive tømt løbende af en slamsuger, der kører affaldet direkte til modtageanlægget. I nogle tilfælde, hvor der vaskes maskiner med store mængder jord vil der være behov for hyppig tømning af sandfangsristen på vaskepladsen for at undgå, at sandfanget foran olieudskilleren fyldes for hurtigt. Sand/jord fra sandfangsristen kan i sådanne tilfælde skovles op i en container dagligt eller ugentligt og bortskaffes samlet herfra. Containeren skal være overdækket, så tungmetaller og oliestoffer ikke udvaskes fra sandet/jorden og placeres på et tæt underlag og så drænvand fra containeren passerer sandfang og olieudskiller.

Sand/jord fra sandfang tilknyttet en vaskeplads må ikke udsprede på landbrugsjord, da det betragtes som farligt affald.

¹⁵ Vejledning til vaskepladsbekendtgørelsen Bekendtgørelse om påfyldning og vask m.v. af sprøjter til udbringning af plantebeskyttelsesmidler, Vejledning 31, Miljøstyrelsen, 2019

¹⁶ [Landbrugets Byggeblade, Vaskeplads til landbrugsmaskiner, Videncentret for landbrug, 2003](#)

¹⁷ Bekendtgørelse om affald, Bek. Nr. 224 af 8. marts 2019

Habitatvurdering

Meddelelse af tilladelser efter § 19 og § 28 i miljøbeskyttelsesloven er omfattet af reglerne om habitatvurdering i habitatbekendtgørelsen¹⁸. Habitatvurderingen har til formål at sikre, at der ikke sker væsentlig påvirkning af Natura2000 områder eller beskyttede plante- og dyrearter på listen i EF-habitatdirektivets bilag IV¹⁹.

Landzonetilladelse og byggetilladelse

Vaskepladser, våde bassiner, nedsivningsanlæg og filteranlæg i landzone kan i nogle tilfælde kræve landzonetilladelse efter planloven²⁰. Det skal vurderes i hvert enkelt tilfælde i forbindelse med udarbejdelse af tilladelse eller lovliggørelse af en vaskeplads, om der er forhold, der kræver landzonetilladelse.

Alt efter hvor meget anlægsarbejde, der er nødvendigt, vil etableringen af vaskepladsen kræve en byggetilladelse.

¹⁸ Bekendtgørelse om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter, Bek. nr. 1596 af 6. december 2018

¹⁹ Rådets direktiv 92/43/EØF af 21. maj 1992 om bevaring af naturtyper samt vilde dyr og planter

²⁰ Lov om planlægning, Lovbek. nr. 1157 af 1. juli 2020